

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, www.sepsas.sk

Šesť jedincov vzácneho sokola bude sledovaných prostredníctvom vysielaciek

Tlačová správa

Bratislava 6. júna 2023

Sledovanie jedincov rôznych vtáčích druhov prostredníctvom satelitnej alebo rádiovkej telemetrie prinieslo mnohé vzácne poznatky. Pomocou tejto metódy, kedy je možné sledovať pohyb jedincov v zásade nepretržite v online prostredí, sa podarilo získať unikátne dáta o pohybe, lovných teritóriách, migračných trasách, ale aj nebezpečenstvách, ktorým musia zväčša mladé jedince čeliť. Na južnom Slovensku bolo tento rok označených šesť mláďat vzácneho sokola rároha satelitnými vysielacikami, ktoré budú poskytovať aktuálne informácie o mieste ich výskytu. Projekt Vysielaciky na pomoc vzácnym sokolom podporil Nadačný fond SEPS v Nadácii Pontis.

„Inštalácia vysielaciek sa uskutočňuje za špecifických podmienok. Prvoradá je bezpečnosť mladých jedincov. Dôležité je monitorovať stav hniezdenia a čas vyliahnutia mláďat, aby sme vedeli čo najpresnejšie odhadnúť ich vek, a tým pádom určiť najvhodnejší čas na osadenie vysielaciek. Spravidla to býva pár dní pred vyletením z hniezda, kedy sú už mláďatá dostatočne veľké a zároveň majú vyvinuté operenie. Pri inštalácii vysielaciek na sokola rároha sa používa čiapočka odskúšaná sokoliarmi, ktorá slúži na zatienenie a tým pádom ukludnenie jedinca, ktorý je tak počas osadenia vysielaciky pokojný,“ informuje Jozef Chavko, predseda občianskeho združenia Ochrana dravcov na Slovensku.

„Práve u ohrozených druhov, akým je aj sokol rároh, majú dáta získané prostredníctvom vysielaciek nenahraditeľnú hodnotu. Na Slovensku sme sa dva roky po sebe (2021,2022) tešili rekordnému počtu vyvedených mláďat. Údaje z vysielaciek inštalovaných na šesť jedincov v roku 2021 nám však potvrdili vysokú úmrtnosť mláďat v prvých mesiacoch života a priniesli zaujímavé informácie o disperzných pohyboch mladých sokolov. Zatiaľ čo dospelé, staršie sokoly rárohy sa na slovenskom území zdržiavajú celoročne, pre mladé jedince to neplatí a vydávajú sa migráciu/cesty rôznymi smermi. Nanešťastie sme v tomto prípade zaznamenali úhyny mladých jedincov, či stratu signálu vysielaciky, vo všetkých prípadoch do pol roka od vyletenia z hniezda. Príčiny úmrtia boli rôzne, zaznamenali sme napríklad úhyn v dôsledku zásahu elektrickým prúdom, jeden jedinec bol pravdepodobne obeťou tornáda na Sicílii, ďalší bol ulovený v Kosove,“ dopĺňa Roman Slobodník, člen projektového tímu LIFE Danube Free Sky z Ochrany dravcov na Slovensku.

„S občianskym združením Ochrana dravcov na Slovensku spolupracujeme pri ochrane sokola rároha dlhodobo. Dnes takmer celá známa slovenská populácia hniezdi v búdkach nainštalovaných na našich stožiaroch. Úspešnosť projektu búdok preukazuje aj rekordná minuloročná hniezdna sezóna, keď sokoly rárohy odchovali 163 mláďat. O to viac nám je ľúto, že sa niektoré mláďatá nedožijú ani jedného roka. Preto sme bez váhania podporili z Nadačného fondu SEPS v Nadácii Pontis projekt *Vysielaciky na pomoc vzácnym sokolom*. Mláďatám sa pripevnia vysielaciky, vďaka ktorým ochranári získajú väčšie množstvo poznatkov o ich živote aj po vyletení z hniezda. Následne tak budú môcť zlepšiť podmienky pre ich prežitie,“ uzatvára Sandra Čičová Kotzigová, hovorkyňa Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s.

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, www.sepsas.sk

Kontakt:

Roman Slobodník, Ochrana dravcov na Slovensku, slobodnik@dravce.sk, +421 902 110 727
Sandra Čičová Kotzigová, špecialista – hovorca, Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.,
komunikacia@sepsas.sk, +421 918 415 607

Ďalšie informácie:

- Realizácia inštalácie vysielaciek bola realizovaná vďaka podpore projektu „Vysielачky na pomoc vzácnym sokolom“ podporeného z Nadačného fondu Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. (SEPS) v Nadácii Pontis a projektu LIFE Danube Free Sky, ktorý podporila Európska únia v rámci programu LIFE.
- Medzinárodný projekt LIFE Danube Free Sky sa zameriava na ochranu voľne žijúceho vtáctva pred hrozbami zásahom elektrickým prúdom a nárazmi do elektrických vedení. V rámci monitoringu sa určili prioritné úseky elektrických vedení, ktoré sú rizikové z pohľadu nárazov vtáctva, na ktoré sa inštalujú špeciálne zviditeľňovacie prvky – odkloňovače letu vtáctva. Nebezpečné stĺpy, pri ktorých hrozí vtákom zásah elektrickým prúdom, budú ošetrené eko-chráničkami.
- Pri identifikácii hrozieb a presnejšom určení lokalít, kde sa zdržujú mladé jedince, ktoré bývajú spravidla najohrozenejšie, sa využívajú aj údaje získané prostredníctvom vysielaciek, ktoré sa osádzajú na jedince pred vyletením z hniezda. V roku 2022 bolo v rámci projektu LIFE Danube Free Sky nainštalovaných 6 vysielaciek na mladé orly kráľovské. Na rozdiel od sokolov rárohov sa im darí oveľa lepšie, 5 jedincov stále monitorujeme, zaznamenali sme jedno úmrtie z dôvodu zásahu elektrickým prúdom na našom území. Tento rok sa plánuje inštalácia vysielaciek na mladé jedince sokola rároha v Srbsku a taktiež na pelikány kučeravé v Rumunsku.

Inštalácia vysielaciek bola realizovaná vďaka podpore projektu „Vysielачky na pomoc vzácnym sokolom“ podporeného prostredníctvom Nadačného fondu Slovenská elektrizačná prenosová sústava v Nadácii Pontis a projektu LIFE Danube Free Sky, ktorý finančne podporila Európska únia.

Spolufinancovaný
Európskou úniou